

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“.

Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ozpanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Položaj Avstrije.

Pravijo, da človeku nij dobro samemu biti. Prijatelja potrebuje v nesreči, tolažilne besede, ko mu preti vihar za viharjem. In blagor njemu, ki ima srce, katero ga ume in močno roko, ki štiti njegovo bitje in imenje. Jednako je v zgodovini narodov. Dandanes ko je narodno vprašanje v prvej vrsti na dnevnem redu, bi slabejše države ne mogle eksistirati, ko bi se ne naslanjale na prijaznost ali prijateljstvo svojih sosedov. Iskati in dobiti si pa pravih prijateljev in zaščitnikov, to je ono, kar se zove umna zunanja politika. Žalibože, kar se tiče poslednjega nij naša Avstrija v prvej vrsti mej srečnimi. Mi nehčemo trditi, da bi jej manjkalo umnih politikarjev, a zaslepljenost, napačen princip je ono, kar jo vodi v naročje prijateljev, o katerih bi se lahko reklo, da jej škodujejo mnogo več kot njeni očitni sovražniki.

Kakovo veselje je bilo pred nekimi leti se ve da mej takozvanimi liberalnimi politikarji, ko se je porodila in po pohodu Bismarkovem na Dunaji celo konsolidirala zveza Avstrije z Nemčijo. „Na Nemštvo se moramo naslanjati, le ono nam more in bode nam pomagalo zoper izburjene hudobne duhove, ki se zovejo slavizem“, tako se je prepevalo od dne do dne in zidalo zlate gradove o lepšji bodočnosti države. Kako abotno! Politikarja nij treba za takove modre čine, nasprotno, nobeden šolarček, ki je prečital samo površno zgodovino narodov in ima trohico domačega razuma ne more ustvarjati tako nelogičnih kombinacij.

Nemčija je strogo nemško-narodna država,

to trdi sama in tudi naši politikarji to naglašajo. Kaj pa Avstrija? Ali je „nemška“ tudi ona? Nemčija in Avstrija mejita jedna ob drugo in jedna se okrepi z oslabiljenjem druge. A to naj bi bila umna zveza! Povrhu še napredek devetnajstega veka in izbijeno narodno vprašanje in narodov duh, ki jasno kaže Nemčiji in avstrijskej politiki, da so tri četrti Avstrijcev nemške narodnosti in da je mej njimi največ Slovanov. In vendar bi avstrijska politika morala biti nemška!

Sad te racijonelne politike se uže kaže v dosti jasnih podobah in se zove popolno izoliranje Avstrije, ne le od drugih držav, temuč v istini od Nemčije same. Kako poštenega zaveznika ima Avstrija v Nemčiji, svedoči najbolje podunavsko vprašanje, ki je velikanskega pomena za nas, pa se vsled trmoglavosti Rumunije odlaga od dne do dne, kar živo priča, da Nemčija podpira na tistem Rumunijo. Dalje, se imamo-li zahvaliti prijateljstvu Nemčije za famozno colno zvezo, ki uničuje našo industrijo in obubožuje cele dežele? Pa ne samo da nam vseskozi nasprotuje zvesta zaveznica Nemčija, odstranjuje nam povrhu simpatije ostalih velevlastij. Kako bode Rusija naša prijateljica, če vidi, da se protežira le Nemštvo a prezira, kar je slovanskega, na čast in veselje Nemčiji! Kaj si more misliti Francoska o nas, ki smo zaljubljeni v njeno najhujšo sovražnico, s katero ima na dolgu velik račun? In zdaj smo pri konci.

Kaj sme Avstrija pričakovati od Italije, ki čaka le trenutka, da stegne svoje roke po irredentovskih provincijah? Kaj od Turčije onemogle in zapuščene od vsega sveta, celo od dunajskih obrežnih piscev, odkar ne more

plačevati več simpatičnih člankov? Kaj od Anglije, katera vedno skrbi le za svoj žep?

Naj bolj žalosten dokaz izoliranja in kritične situacije avstrijske je pa naj novejša ruska politika. Mi smo uže prej nekaterimi tedni dokazovali, da si ruski car neče vezati rok s podeljenjem ustave in da ruska politika gleda le na zunanje zadeve in to iz vsžnih uzrokov. Baš zdaj je to pomenljivo, ko je postal Ignacijev minister. Kaj se pravi to, vedo baje najbolje naši liberalci, ki blede pred stvariteljem zadnje turške vojske, pred narekovalcem mirovnih pogojev sv. Štefanskih.

V resnici, neka soparica, nekaj hudournih oblakov se zbira na severji in uboga Avstrija je sama, tako sama in zapuščena!

Kedo je kriv tega, nas podučí uže politika Cicerona, ki pravi: „Kedor ie za eno stranko v državi skrbi, drugo pa zanemarja ali celo preganja, je kriv nesloge in upora“. In kedo se je zanemarjan, kedo preganjan v Avstriji kot vse veke zvesti Slovan? Mi mislimo, da pokažemo s tem najlepše svoj avstrijski patriotizem, ako v državnem položaji, kakoršen je denes, ob popolnem izoliranji Avstrije, opominjamo, naj se zunajne naše popečiteljstvo vrne s pota, po katerem hodi, naj se uči iz zgodovinskih fakt, katerih si lahko nabere od sedemletne vojske do denšnjega dne, da nemško-pruska politika in pa avstrijska ne more biti ena in ista, da ne moremo iskati mi zaščitja pri sosedu, ki čaka komaj dne in ure, da odpre svoje žrelo po naših provincijah. Avstrijska država ima svoj obstanek v izhodu, oprta na slavjanski živelj, ali pa nikjer, ker po vseh drugih straneh jo okle-

Listek.

Romarska pisma.

V Rimu, 30. junija.

— n. Včeraj je bil praznik sv. Petra in Pavla, tedaj največi praznik rimski. Vse polno je bilo ljudi na ulicah. Fijakarjev, ki so ljudi vozili v cerkev sv. Petra, je bilo najmanj tisoč, zraven pa še množina omnibusov in privatnih kočij. Hiše pred trgov sv. Petra so bile dekorirane, a cerkev sama je bila v žalosti, kajti papež zdaj nikdar ne mašuje v baziliki; včeraj je imel slovesno mašo kardinal Borromeo. Pri tem kardinalu smo se sinoči zbrali v posvetovanje.

Danes dopoldne smo obiskali Vatikan; nikdo si ne more misliti, koliko umetnosti hrani ta velikanska palača v svojej pinakoteki, knjižnici in muzeji. Gledal sem in strmél sprehajaje se po dvoranah, kajti za natančneje opazovanje bi bilo treba več tednov, za študi-

ranje bi pa ne zadostovala, mislim, leta in moči navadnega človeka. Opoludne smo šli na kupljo, ki je 117 metrov visoka. Kdor nij dosti trden v glavi, temu se začne malo vrteti, ko pride na vrhunec poslopja, ki se je delalo več stoletij in ki nema para na svetu. Od tod je kaj lep razgled po vsem Rimu in okolici.

Zdaj smo uže vsi romarji tu; danes dopoldne so prišli zadnji. Veliko nas je in različno oblečenih; tu vidiš Bošnjaka s fesom zraven Bošnjakinje z ozko, spodvezano rizo, tam frančiškana z brkami, drugod fino oblečena meščana, duhovna v talarji ali surki, tam moža v kranjskih irhastih hlačah poleg navadno opravljene Slovenke. „L' Italie“ popisujoč včerajšnjo slavnost pri sv. Petru pravi, da so slovanski romarji vzbujali občno pozornost „avec leur costumes pittoresques.“

Včerajšnji in današnji dan je za nas tu bivajoče Slovence jako vesel. Še včeraj zjutraj smo žalovali, kajti mislili smo, da bomo mi Slovenci najslabše zastopani in brez pro-

grama, nekako peto kolo pri Hrvatih. In evo, proti našemu pričakovanju jih je včeraj in danes toliko došlo, da nas je kacih sedemdeset. Zategadelj bodemo imeli drevi v hotelu de Rome posvetovanje, kaj in kako čemo ukreniti.

V Rimu, 2. julija.

— n. Imenitnejše cerkve sem si dozdam skoro vse ogledal; opisoval jih ne bodem, jedna je lepša od druge. Poseben vtis je naredil na me Pantheon, posvečen nekdam vsem bogovom a zdaj vsem mučenikom. Ta cerkev je rotunda ali bolj umevno rečeno velika kuplja z jednim samim oknom na vrhu in pred vhodom ima velik atrium. V starem mestu se vidi marsikateri še do zdaj dobro ohranjen slovolok kakor Titov, Konstantinov i. dr. Ohranjena premda samo na pol je tudi velikanska zgradba kolizej.

Najbolj so me pa zanimala katakombe, ki so jedno uro oddaljene od zdanjega mesta. Ko hodiš po teh ozkih podzemeljskih rovih z

pajo neodkrito, sočni mogočni sosedje se svojo ekspanzivno politiko.

„Kedor se ustavlja vsakej spremembi v politiki zato, ker bi bilo to kaj nepričakovanega, bode lahko prisiljen ukreniti kaj nepričakovanega, kar niti dobro ne bode“, pravi Canning v svojih političnih govorih in mi si upamo opominjati še en pot, da so te imenitne besede govorjene kakor nalašč sedanjemu avstrijskemu položaju.

Ko bi bili mi Slovenci „panslavisti, ruski hlapci“, kakor nas zovejo slepi naši sovražniki, ne govorili bi tako, veselili bi se celo časa, ko spozna naša vlada svoje pogreške, kadar bi bilo žalibože prepozno.

Nam Slovanom se ne more skoraj slabše goditi kakor se nam je in se nam deloma še dan denes godi, a toliko zaupanja imamo v lastno in slovanskih bratov moč in pravi liberalizem sosednih držav, da poginili ne bomo več. Vendar na srce Avstrije smo vezani že stoletja, zanjo smo prelili toliko krvi in z veseljem jo bomo še, ako le ona spozna in spoznati hoče, da smo le mi njeni prijatelji — in da jo bomo branili le mi in delili njeno osodo, kadar pride tist — dan, ko bodo sneli njeni nemški zavezniki krinko raz obraza. Onda ostanemo le mi pri njej, mi zaničevani, teptani Slovani! L—s.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. julija.

O praških izgredih raznesli so ustavovni listi mnogo lažij mej svet in razburili z njimi duhove. Zdaj, mislijo si ustavoverci, nametali smo dosta peska ljudem v oči, zdaj začnimo vporabljati to priiiko, da nam donese kaj sadu. Vse „kar leze ino grede“ izmej ustavovernih poslancev, poklicano je bilo v Beči vkup, da kujejo orožje, s katerim mislijo ubiti zdanje ministerstvo. Včeraj zbralo se je v Beči okolo sedemdeset poslancev, da se pomenijo, katere korake morajo storiti zaradi „preganjanja Nemcev“ v Pragi. Toda zmotili se bodo ti gospodje, ker bode preiskavanje sodnijska pokazala, da praški neredi niso v nikakej zvezi s politikom.

Odbor, ki se je volil v hrvatskem saboru, da razpravlja o reških peticijah, je dokončal svoje delo; izrekel je željo: vlada naj stori potrebne korake, da se ohrani varnost oseb in lastnine v Reki.

Vnanje države.

Grško-turško vprašanje rešuje se še dosta hitro. Čete kralja Georgija zasele so uže Punto; turška vlada se obnaša precej lojalno.

raznimi ovinki in oddelki, spominjaš se vsega, kar si kedaj slišal in čital o gorečnosti in proganjaji prvih kristijanov, in navdajajo te oni občutki, ki jih je imel kardinal Wiseman, ko je pisal tudi Slovence znano, ginljivo povest „Fabijola“.

Včeraj popoldne smo se Jugoslovanje skupno posvetovali. Volil se je odbor, ki ima skrbeti za red in drugo potrebno. Izmej Slovencev je voljen kn. škof. kaplan g. Koblar. Potem se je debatiralo o adresi in sicer precej živahno. Hrvatje žele, da bi tudi mi Slovenci podpisali njihovo adresu; utemeljevali so svojo željo zlasti s tem, da se vsi slovanski romarji delé v tri grupe: Poljaki, Čehi in Jugoslovanje in da bi ne bilo lepo, ko bi se v tako važnem momentu Slovenci od njih ločili. Mi Slovenci bi jim bili gotovo precej pritrudili, ko bi njih adresa ne bila špocialno hrvatska, ko bi se v njej govorilo v imenu Jugoslovanov ali v imenu Hrvatov in Slovencev, a zastonj iščeš v njej imena: slovenski

Upati je, da se bodo tudi drugi kraji mirno odstopili.

Celo **Tunezijo** in meje **Algeriji** prepluli so valovi vstaje. Bu-Amema, voditelj vstaje, ki si je z zadnjimi zmagami pridobil ime, dela pridno in vnema duhove. Za naseljence nij varnosti. V Sfaksu je morala evropska kolonija bežati na ladije in francoskemu konzulu so zlomili roko.

V **Irskej** še zmirom nij popolnega miru. Policiji, ki ima nalog izvršiti sila mnogo eksmisij, ustavljajo se prebivalci in pri takih prilikah pride do krvavih prizorov.

Za prihodnje volitve izdajeje **pruski** konservativci uže volilne oklice. Tu hočemo navesti le jeden stavek iz takega oklica: Nekaj vinarjev več za kruh, meso in sol se vam ne pozna toliko, pač pa, če vam davkar najedenkrat deset mark za četrtletje ali še več odvzame To bode zopet politično gibanje.

Najnovejša poročila iz Amerike glase se precej ugodno; izreka se nada, da bode **Garfield** okreval. Napadnik njegov je baje priseljen Francoz imenom Guitau, pravijo, da je duševno bolán; prav bi bilo, da bi se ta slednja vest tudi uresničila.

Dopisi.

Iz Ljubljane 30. junija. [Izv. dopis.]

(Stenografična vest.) Prve dni t. m. izšla je v založbi J. Giontinija lična molitvena knjižica v stenografičnem pismu, katerej je naslov: „Stenografisches Gebetbuch für katholische Studirende“ in katera obseza razen mnogovrstnih molitev in duhovnih pesnij v nemškem jeziku tudi pet slovenskih pesnij v stenografičnem pismu in sicer: Pred stolom — Pred Bogom — Pred govorom — Po govoru — Cesarska pesen. To knjižico je stenografoval, kakor nam predgovor pove, tukajšnji učitelj stenografiji g. prof. Heinrich. Pred slovenskimi pesnimi, katere so od str. 135—144, je kratka opazka, ki nam pové, v čem se razloča slovenska stenografija od nemške. A ta opazka je jako skromna. Kakor je videti, je g. prof. Heinrich, ali kdor je uže stenografoval slovenske pesni, hotel držati se sistema Bezenškovega, kateri je, kakor je znano, Gabelsbergerjev zistem preustrojil za vse jugoslovanske jezike: slovenski, hrvatski, srbski in zadnji čas tudi bolgarski. V tej opazki omeni g. H. črke, katere so v jugoslovanskej stenografiji drugačne nego v nemškej. A mej njimi omenja tudi skupino „nj“, o katerej pravi, da je jednaka nemškej „ng“. A Bezenšek ima v svojej stenografiji nemški „ng“ za slov. „mn“, a za slov. „nj“ ima nemški zategnjen „n“ ali „ein“. Mej družimi razločki pravi dalje g. H.,

narod, pač pa čitaš hrvatski narod, hrvatsko svečenstvo i. t. d.

Za pridruženje Slovence k tej adresi je govoril tudi kanonik dr. Rački razjasnjujoč, da se v prvem delu govori sploh o Jugoslovanih, v drugem delu pa le o Hrvatih, ker se je samo pri njih še ohranila rimsko-slovanska liturgija.

Ob štirih smo imeli Slovenci avdijenco pri biskupu Strossmayru. Rekel je vladika, da ga jako veseli, ka se nas je toliko tu zbralo, da nam bode v vsakej zadevi, kolikor moč, rad pomagal in da nam hoče vračati ljubav z ljubavjo, spoštovanje s spoštovanjem. Obljubil je gospodu dekanu Kožuhu, da, če bomo mi podpisali lastno adresu, hoče za jedno s hrvatsko predložiti jo sv. Očetu. Slovencev smo zdaj zategadelj malo v zadregi. Če podpišemo hrvatsko adresu smo po polnem ignorirani, če pa svojo oddamo, potem se nam bode, akoprav ne po pravici, očitalo, da smo secesijonisti, — da kalimo slogu. Na pot nam hodi

da se začetna vokalizacija večkrat rabi in navede dva izgleda: zatemnjen „n“ pravi pomeni v slovenskem „an“ in „na“, zatemnjen (verdichtet) z, „az“ in „za“, kar zopet nij res, kajti po Bezenšku se „a“ v začetku vselej piše izvzemši jedino črko „l“, kjer se „a“ v začetku s zatemnenjem označi, kakor v nemškem n. pr. alpe. V vseh družih slučajih se „a“ v začetku vedno piše. Mej ziglami omenja dalje g. H. v opazki glagol „biti“ t. j. „it“ nad črto; a zraven pristavi „bil“. Od kodi naj znači „it“ nad črto „bil“? Kje je v „bil“ „t“ črka, katera je tu značivna? Bezenšek ima „it“ nad črto za ziglo „biti“ a „l“ nad črto za „bil“. — Tudi prosti „t“ na črti ima B. za „to“ a za „ta“ ima „a“ nad črto, kar je v tej opazki zopet drugačno.

To je par opazek iz „opazke k slovenskim pesnim.“

Kar se tiče pesnij samih, je veliko stenografičnih nedoslednostij v njih, bodisi v značenju samoglasnikov, bodisi v skupinah in sestavah soglasnikov. Tako n. pr. ne vem, zakaj se nij držal stenograf Bezenška pri značenju črke „a“? Nadejam se, da mi bo stenograf priznal, da je v slovanskej stenografiji veliko bolj pripravno, da se pred „a“ stoječi soglasnik zatemni, nego za njim stoječi, kakor v nemškem. To pa radi tega, ker ima slovansščina mnogo besedij, ki se končujejo na „a“, v katerih slučajih bi se po nemškej stenografiji „a“ kot na konci besedi stoječ vedno moral pisati. Nasprotno pa ima malo besedij, ki se začenjajo z „a“.

Pri črki „u“ je tudi stenograf zelo nedosleden. Jedenkrat stavi pred „u“ stoječo črko na pol pod črto, drugokrat za njo stoječo.

Za slovenski „f“ ima Bezenšek nemški „v“, zato pa piše „t“ na črti in pod črto, kar je v slovansščini jako priležno, kajti koliko besedi ima slovansščina, v katerih se nahaja po več „t“-jev! Kako te pisati le z nemškim „t“ nad črto? Nasprotno pa črke „f“ slovanski jeziki prav za prav nijmajo in se nahaja le v tujkah. V omenjenej knjižici pa rabi stenograf „f“ in „t“ prav kakor v nemškem, kar za slovansko stenografijo gotovo nij priležno.

To je le nekoliko glavnih napak, ki se nahajajo v stenogramu imenovane molitvene knjižice. A omeniti bi jih mogel še precej več.

In slednjič zakaj vse to besedovanje, zna me kdo vprašati? Se li moram jaz Bezenška držati v stenografiji, zna me vprašati omenjeni g. stenograf? V odgovor bi jaz rekel: „da“!

pa tudi oblika naše adrese; drugi imajo jako krasno osnovane, naša je pa tako priprosta, da ne pristuje za tako slavnost. Tedaj smo v škripci in ne vem, kako bomo določili.

Včeraj popoldne je bila skupna spoved in danes zjutraj skupno obhajilo pri sv. Petru. Jako veličastno je to bilo! Prvič smo bili zdaj vsi Slovanje zbrani na svetem kraju, pri mizi Gospodovej in nij mi znano, da bi se kdo ne bil udeleževal tega opravila. Peli so mej mašo zdaj Poljaki zdaj Čehi zdaj Hrvatje. Tu na grobu sv. Petra smo vsi molili, da bi se kmalu naši bratje, ki so dozdej ločeni, zbrali okolo sv. Očeta, da bi bila jedna čreda in jeden pastir. To željo, to upanje izraža tudi današnja „La Voce“, pišoč: „Gli Slavi, nostri fratelli, che ora atteransi all' Urna dei ss. Apostoli Pietro e Paolo, non sono che i precursori del sospirato avvenimento“.

Kakor slišim, nas je vseh slovanskih romarjev kaci 1200 in v tem številu Slovencev 84. Izmej odličnjakov sem dozdej spoznal ra-

Kajti Bezenšekova stenografija, katero je priredil za vse jugoslovanske jezike, je — reči smemo — jako dobra, da pa nij popolna, to vé vsak stenograf in to priznava g. Bezenšek sam. A pomisliti treba, da je to delo prvo na Jugoslovanskem v tej stroki, in je li mar nemška stenografija v par letih dospela do te popolnosti? Tudi jugoslovanska se bode zboljšala in dopolnila, kadar se bode začela rabiti v javnem življenju. Največ vrednosti pa daje Bezenškovej stenografiji to, da veže vse Jugoslovane, da smo vsi, Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari vsaj v tem oziru jedini. Druga prednost pa jej je ta, da je osnovana na češkoslovanskej podlagi, tedaj nas veže tudi s severnimi Slovani. Vsacemu slovenskemu stenografu je namreč znano, da je gospod Bezenšek skozi več mesecev slušal stenografijo na vseučilišči v Pragi in po tem uku priredil jugoslovansko stenografijo na češkej podlagi. Ti prednosti ima tedaj Bezenškov sostav, zatorej bi se ga moral vsak jugoslovanski stenograf vestno držati. In kam pridemo slednjič z vednim novotarjenjem? Zidajmo tedaj na tem, kar uže imamo, dalje in ne podirajmo uže obstoječega, sicer ne pridemo nikamor. J. Š.

Domače stvari.

— (Praznik sv. Cirila in Metoda) se je včeraj po vseh ljubljanskih cerkvah slovesno obhajal in je bilo povsodi mnogo pobožnega ljudstva. V stolnej cerkvi je pel č. g. prošt Zupan z veliko azistencijo pontifikalno mašo, na konci pa zahvalno pesem. Cerkev je bila lepo razvitljena in okinčana.

— („Črešnjev“ semenj) zadnji ponedeljek je bil srednje obiskan, pa tudi črešerj nij bilo toliko ko druga leta. Goveje živine se je prigzalo kakih 400 glav. Cene so bile visoke. Par volov lepih se je plačevalo po 300 gld. in više. Kupčija je bila posebno mej kmeti živahna. Tuji kupci iz Trsta, Pulja in Gorice nakupili so kakih 130 goved. Konj je bilo nad 400 in so jih kupci s Koroškega mnogno nakupili. — V obče pa je bilo ljudstva malo, ker imajo kmetje zdaj na polji dosti opravila.

— (Godba) komunalnega gledališča iz Trsta igra danes zvečer v čitalnični restavraciji. Vstopnina je 15 kr.

— (Meteor,) o katerem so kakor „Sl. Nar.“ poročali še mnogi časniki, da ga je bilo videti na večer 23. m. m., opazovali so tudi v Istri, in v tržaškej okolici gré neki govorica, da je ta meteor na tla pal blizu Boljunca pri Dolini. Neki

zun biskupa Strossmayra in dr. Račkega nadškofa Sembratoviča, škofa Busoniča, Vuičiča, poslanca Viteziča in dr.

Pri kardinalu Borromeo je bil koncert sinoči in bode zopet drevi. Dnevni red za prihodnje dni je naslednji. Jutri v nedeljo ob osmih zjutraj: Velika maša po grški-slovanskem obredu in ruska pridiga v cerkvi sv. Klementa; popoldne ob šestih ravno tam poljska pridiga in večernice. V ponedeljek ob osmih velika maša po bolgarskem obredu in slovenska pridiga; popoldne češka pridiga in večernice. V torek velika maša po latinskem obredu in hrvatska pridiga; opoldne avdijenca pri sv. Očetu; ob petih popoldne italijanska pridiga, večernice, potem bode pel jeden kardinalov „Te Deum“ in dal blagoslov s presv. Rešnjim Telesom. V sredo velika maša po rimski-slovanskem obredu; pel jo bode biskup Strossmayr s pripomočjo slovanskega kapitola pri sv. Jeronimu.

voznik, ki je bil ravno na cesti, se je jako ustrašil „ognjene kepe“ in trdi, da je izginila v njegovej bližini za nekim vrhom proti jugu. Drugi pa so pripovedovali, da je meteor šumeče pal na neko drevo pri Boljunci in ga mahoma upepelil. Prijatelj našega lista nam je naznanil, da mu je obljubljeno zanesljivo poročilo, koliko je resnice v tem.

— (Živinozdravnikom.) Za Kranjsko na novo ustanovljene tri službe ces. okrajnih živinozdravnikov v Črnomlji, Krškem in Kranji s plačo najnižjega čina so zdaj razpisane. Prošnje s potrebnimi dokazili je vložiti do 20. avgusta t. l. pri c. kr. deželnem predsedstvu v Ljubljani.

— (Duhovenske spremembe v ljubljanskej škofiji.) G. Valentin Bergant kaplan v Šmartnem pri Litiji, je postal župnik v Brusnicah. Gospoda Simon Vojvoda, župnik v Nemškej loki in Josip Belár, župnik v Hoteršici gresta v stalni pokoj. Razpisane so fare: Rudnik in Nemška loka 25., Hoteršica pa 26. junija.

— (Iz Toplic.) Po zadnjih izkazih je Slatino letos uže pohodilo 496, Laško pa 70 osov.

— (Čitalnica v Gornjem gradu) priredi v 17. dan t. m. tombolo in ples. Društveni odbor vabi k obilnej udeležbi.

— („Slovensko literarno društvo na Dunaji“) ima jutri svoje 17 redno zborovanje s tem le sporedom: 1. Prečita se zapisnik. 2. a) „O ledenej jami“ čita g. A. Trstenjak. b) „Moj brat!“ — podoba čita g. D. Majaron. 3. Slučajnosti. Lokal: Kaisers Restauration zur heilig. Dreifaltigkeit (III. Ungargasse 27.) Začetek ob 8. uri zvečer. V to zborovanje uljudno vabi ude in prijatelje društva odbor.

— (G. Vesteneckova kazinska aféra) je obrnila nase pozornost tudi oddaljenih slovanskih novin. Mej drugimi nam je prišla v roke te dni lvovska „Gazeta Narodova“ od 22. m. m., katera ima splošno poročilo o sodnej obravnavi in prevod znamenitega „diskurza“ mej g. Vesteneckom in g. Lapajnetom v kazinskej kavarni.

— (Mariborska „Südsteirische Post“,) na katero smo uže parkrat opozorili zadnji čas, se je tako priljubila na Spodnjem Štirske, da se izreka želja, naj bi izhajala vsaj po trikrat na teden. Dozdaj namreč izhaja ta vse hvale vredni, v mnogem obziru zanimjivi in celo ilustrirani list le vsak vtorek in vsako soboto. Gradivo mu je pa uže zdaj jako mnogovrstno. Z vseh krajev Spodnje Štirske ima dopise in kratka naznanila, razen tega pa tudi redna poročila s Kranjskega in izvrstne članke. Zato toplo priporočamo ta list tistim našim ljudem, ki radi beró kak pošten nemšk časnik. Naročnina znaša 60 kr. na mesec, 1 gld. 70 kr. za četrt leta.

— (Jugoslovanski Stenograf.) V jednej od poslednjih števil našega lista govorili smo za ta list, in priporočali smo ga živo našej inteligenciji posebno mlajšej, da bi ga marljivo podpirala ter mu tako daljno življenje osigurala. Te dni dobili smo iz Sofije vest, da je listu daljni obstanek popolno uže osiguran, kajti bolgarsko ministerstvo nauka mu je dalo kot strokovnemu, dobro uredovanem listu znatno letno podporo. Za to bo „Jugoslov. Stenograf“ od septembra naprej izhajal v večnem obsegu in z bogatejšim ter raznovrstnim sodržajem vsak mesec. Vstopil bo krepko iz nova na poprišče in bo zastopal z novimi duševnimi in materijalnimi močmi

živo svojo stvar, a tudi jugoslavjansko idejo po mogočnosti. Razven strokovnih člankov o bolgarske, hrvatsko-srbske in slovenske stenografiji bode donášal tudi literarne vesti iz vseh navedenih pokrajin. Služil bode torej kot glasilo strokovno in literarno za mejsebojno izpoznavanje jugoslavjanskih plemen. Zaradi tega bo imel zanimivih rečij tudi za nestenografe. Zadača listov je torej v dvojnem oziru važna: v strokovnem, ker skuša stari sovražnik brátske sloge sejati ljujko razdora tudi na polju stenografije mej južne Slavjane, — čemur se treba energično v bran postaviti; drugo, ker so nastopili časi, ko nam treba mejsobojnega poznavanja južnih Slavjanov v vsakem obziru bolj kot nekdanj. — Cena listu je jako nizka: za vse leto 2 gold. za pol leta 1 gold. A dijakom, ako se jih naroči več skupaj, dava se samo za 1 goldinar 50 novč. na celo leto. Mislimo torej, da tako po ceni vsakomesečnega lista, posebno strokovnega, nij najti; » to se imamo mnogo zahvaliti tudi materijalne podpori bolgarske vlade, katera bi sè svojim cenjenjem znanstij in umetnostij mogla služiti za vzgled mnogim drugim „evropskim“ vladam. — Naročnina se lahko pošilja v avstrijskih bankovcih v novčanah ali priporočenih pismih g. A. Bezenšek v Sofijo.

Razne vesti.

* (Šolstvo na Ogrskem.) Leta 1879. je bilo na Ogrskem in Erdeljskem 2,114,864 otrok, ki bi morali hoditi v šolo. Hodilo jih je pa v resnici 1,644,803, t. j. 78%. Od teh šolo obiskujočih otrok je po narodnosti 794,915 Magjarov, 373,007 Slovanov (in sicer 263,624 Slovakov, 45,591 Rusinov. 36,716 Srbov, 27,076 Hrvatov), 271,513 Nemcev in 205,374 Rumunov. Ljudskih šol je bilo 15,716: magjarskih 7,179, slovanskih 2,634 (in sicer slovaških 1,837, rusinskih 471, srbskih 260, hrvatskih 166), nemških 953 in rumunskih 2,874. Koliko je slovanskih šol in šolarjev na Ogrskem, o tem nikjer nij poročila.

* (Sladoledom se otrovali.) V nekejši slaščičarni v Peštu ostrupilo se je dvanajst osov s sladoledom. Vendar hitra pomoč zdravnikova jih je rešila. Poličja je dotični lokal takoj zaprla in zdravniki so konstatirali, da je bil sladoleđ narejen iz gnjilega ovočja (sadja) in da se je primešala strupena barva, in to zato, da bi se dala sladoledu bolj živa boja.

* (Najstareja pisana biblija) nahaja se zdaj v mesteci Nablus (Samarija) v Palestini. Pisana je na pergament in napisal jo je vélikega svečenika Aarona sin. Na konci sv. pisma stoji opazka: „Jaz, Pinchas, sin vélikega duhovnika Aarona, napisal sem to sveto knjigo.“ — Samaritani čujavajo z veliko skrbljivostjo to knjigo in ne prodájo jo za nobedno, še tako veliko svoto.

* (Ognjenik Aetna) je zopet nemiren. Iz Sicilije se poroča, da so se na zapadne strani ognjenika pokazali vznemirjajoči znaki. Več dni uže se kadi iz njega in iz sebe meče blato ki teče v podnožje. Lava poplavila je uže precej okolice Palernija in naredila cela jezera okolo mesta. Prebivalstvo je v velikem strahu boječ se večje nevarnosti.

* (Koliko se piva popije.) Francoski pivarji imeli so pred kratkim kongres in tu so se sestavile naslednje statistične date: Evropa šteje zdaj 40.000 pivovarov, ki izdelajo na leto 102 milijona hektolitrov piva; od teh 102 milijonov pripade 35,682,591 hektolitrov vélikej Britaniji, 14,480,909 Prusiji, 11,852,591 Franciji, 1,200,000 Rusiji. Istinito, visoke številke so to!

Poslano.

Na zborovanju „Slovenije“ v 2. dan julija t. l. predlagala se je v podpisanih imeni ta le resolucija: „Akad. društvo „Slovenija na Dunaji“ perhorecira dopis z Dunaja v „Slovenskem Narodu“ št. 142 letnik XIV, kakor obsojuje vse dopise, ki kalijo

slogo mej „Slovenijo“ in pa „slovenskim literarnim društvom na Dunaji“.

Ta predlog je brez debate — propal! Podpisanim se pa zdi potrebno, da se ognemo vsemu sumničanju, povedati javno, da z današnjim dnevom prenehamo biti udje „Slovenije“ za toliko časa, kar dolgo imajo vladati v „Sloveniji“ taka načela in take težnje!

Na Dunaji, v 3. dan julija 1881.

Danilo Majarón, **Josip Škofič,**
Ivan Lončar, **Franjo Mayr,**
Anton Mikuš, **Ivan Kavčnik,**
Karl Strekelj,

Poslano.

Ker so g. Jožeta Petelina, župana v Preserji, po časnikih prijematih začeli, mislijo mnogi ljudje, da to mene zadene, ker se tudi jaz Petelin pišem in ker sem bil prej 30 let župan v Preserji. Ker na svojem poštem imenu nečem nobenega madeža, zato najbode vsem povedano, da zdaj nisem več župan in da mi je Andrej ime, ne pa Jože, da se sedanjim županom Jožetom Petelinom nisem nič v rodu, torej jaz nisem prizadet.

V Kamniku, preserske fare, dne 4. julija 1881.

Andrej Petelin,
po domače Erjavček, posestnik.

(395)

Hiša št. 25 v Kamniku

z vrtno in hlevom, ki ima v pritličji sobo s kuhinjo, shrambo in dvema kletmi, v prvem nadstropju pa 3 sobe, se takoj **proda.** — Natančneje pove opravništvo „Slovenskega Naroda“.

(394—1)

Podpisano glavno opravilstvo si jemlje čast zdaj o žetvi p. n. gospode kmetovalce uljudno opozoriti, da prevzema poleg zavarovanj pobištev, mobilij vsake vrste, zalog, živine itd. tudi

zavarovanje pridelkov na polji in travnikih

proti požarnej škodi pod kolikor možno ugodnimi pogoji. Dotična pojasnila se rado voljno dajejo v pisarni glavnega opravilstva, kakor tudi pri popravilstvih in tu se sprejemajo tudi zavarovalne ponudbe.

Glavno opravilstvo
ogrsko-franc. zavarovalnega društva
v Ljubljani
pri **TERČEK in NEKREP,**
glavni trg št. 10.

(369—1)

Umrli so v Ljubljani:

- 30. junija: Fran Bransberger, 58 let, vodja hlapona, Dunajska cesta št. 15. V deželnej bolnici;
- 26. junija: Jožeta Kovačič, dekla, 21 let, za jetiko. — Marija Jenko, gostija, 69 let, za krvi udorom. — Jurij Karu, dninar, 24 let, za jetiko.
- 27. junija: Marija Pokosec, dninarjeva žena, 32 let, za jetiko.
- 28. junija: Uršula Žagar, gostija, 76 let, za marazmom. — Jera Konjar, gostija, 48 let. — Janez Velepčič, dninar, 32 let, za jetiko.
- 1. julija: Marija Kavčič, črevljarjeva žena, 41 let, za srčno napako.

Bergerjevo medicinično mjilo iz smole (Theerseife),

priporočeno po medic. strokovnjakih rabi se v največ evropskih državah sè sijajnim vspehom zoper

izpuščaje na životu vsake vrste,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo mjilo iz smole** ima 40% koncent. **smole iz lesa** ter se stvarno od vsega družega mjila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se **prekanjenju izoguje**, zahteve naj se odločno **Bergerjevo mjilo iz smole** ter naj se pazi na zuano varstveno marko.

Kot milejše mjilo od smole za odstranjenje vseh

nečistostij na polti

zoper izpuščaje na glavi in koži otrok in kot nepresežno kosmetično mjilo za umivanje in kopanje pri vsakdanjej rabi služi

Bergerjevo glicerín-mjilo od smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši.

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar **G. HELL v OPAVI.**

V zalogi v vseh lekarnah cele države. **Glavne zaloge** pa imajo: **V Ljubljani** pri gg. lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. **V Kočevju** J. Braune, **V Krškem** J. Bomeker. **V Idriji** J. Wario. **V Kranju** K. Šavnik. **V Litiji** Jos. Beneš. **V Novem mestu** D. Rizzoli. **V Radovljici** A. Koblek. **V Vipavi** A. Konečny.

Dunajska borza 5. julija

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	77	gld.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	"	60	"
Zlata renta	93	"	85	"
1860 drž. posojilo	132	"	75	"
Akcije narodne banke	840	"	80	"
Kreditne akcije	354	"	80	"
London	116	"	90	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	26 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	50	"
Državne marke	57	"	—	"

Dr. Sprangerjeve

kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet, pomagajo takoj, če ima človek krč v želodci, migréno, feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga glava boli, če ima krč v prsih, mastno zgago. Telo se hitro sèsti. V bramorjih razpusti bolezensko tvarino, odvajajoč črve in kislino. Davici in tifusu vzamejo vso zlobnost in vročino, če se zavživajo po 1/2 žličke vsako uro, ter varujejo nalezljivosti. Človeku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusi z majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdravilo, katero prodaja lekarnar **g. J. Svoboda** v Ljubljani, a flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247—16)

„Dunajsko zavarovalno društvo“ na Dunaji.

„Dunajsko zavarovalno društvo“ poklicalo je v življenje „Prvo ogersko vzajemno-zavarovalno društvo“, ki je sedaj sklenilo svoje operacije v Cizlajtanciji popolnem opustiti, s popolno vplačanim akcijskim kapitalom **štirih milijonov goldinarjev** av. velj. in specialno ter premijno rezervo **500.000 goldinarjev** av. velj., torej z jamčevalnim fondom

goldinarjev 4.500.000 av. velj.,

in to društvo začne **1. julija t. l.** svoje delovanje.

„Dunajsko zavarovalno društvo“ sprejema zavarovalnino:

- a) **proti škodi pri požaru**, ki jo je povzročil blisk, eksplozija ali kaj družega;
- b) **proti škodi pri toči**;
- c) **proti nevarnostim pri transportu blaga** po vodi in po suhem.

„Dunajsko zavarovalno društvo“ zavaruje dalje

gratis prvo leto

za 6 let, bivališča in gospodarska poslopja; začne se torej vplačevanje premij pri takih zavarovanjih stoprv v drugem letu, v 5 letne obroke razdeljeno.

Pouzročena škoda vsake vrste se takoj zabeleži in plača se tudi koj.

Pojasnila se rado voljno dajejo. — Programi se pošiljajo gratis in zavarovalne ponudbe se sprejemajo

pri dosedanjem gospodu agentu „I. ogerskega zavarovalnega društva“, kakor tudi pri novih zastopnikih „Dunajskega zavarovalnega društva“.

Opraviteljni svet: D. prof. Franc Sickingen-Hohenburg, predsednik; Pavel pl. Schöller, podpredsednik; Julij Darier-Rey, Rihard vitez pl. Dotzauer, Mihael Dumba, Moric Faber, Miroslav pl. Harkányi, Josip Neuirth, Alojzij Oliva, Friderik Suess.

Predsedstvo: Henrik pl. Lévy, Viljem Ormody, dr. Avgust Weber, Miroslav Benesch, glavni ravnatelj, Miroslav Frank, ravnatelj.

Revizijski odbor: Moric L. vitez pl. Borkenau, Herman Flesch, Lavrencij Gstettner.

Glavno opravilstvo v Gradci:

G. MICORI,
Herrngasse 10.

(392)

JAKOB FLIGL,

klepár (špenglar) v Ljubljani, Stari trg št. 28, priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo vsega v njegovo rokodelstvo spadajočega posodja in družega jednacega blaga. Prevzema in izvršuje po najnižjej ceni tudi stavbena dela, bodi si v mestu ali na deželi. Popravlja in barva cerkvene zvonike ter prevzema tudi napravo popolnoma novih zvonikov. Vse to izvršuje v občno zadovoljstvo slavnega občinstva in po najnižjej ceni. — Tudi se dobivajo pri njem uže izdelane

ledenice (Eiskästen)

po najnižjej ceni. (385—2)

Naj se čita!

Prvi in svetovno slavni ameriški tvorničarji strojev, to je, **The Howe, Singer, zatem Wheeler & Wilson** so mi uže več let sem prepustili svoje zastopstvo za vso Kranjsko, zato se ti stroji tukaj dobivajo samo pri meni pravi in nepokvarjeni po izredno znižanih tvorničarskih cenah.

Kdor tedaj namerava kupiti soliden, trden in trajen šivalen stroj, naj se obrne do moje firme, ki uže več nego 10 let obstoji na tem mestu, ter naj ne kupuje **ponarejenih strojev**, ki se morajo zmirom samo popravljati ter niso za rabo.

Kakšen velikansk razloček je mej pravim strojem in ponarejenim, ki je lep samo za oko, o tem denes skoraj ne treba več govoriti.

Ponarejene stroje,

ki se po drugod vsiljujejo in ponujajo po čuda visokih cenah, ker nemajo pravih, oskrbljujem na zahtevanje tudi jaz in sicer:

1 HOWE A.	40	gld.	1 SINGER A.	40	gld.
1 HOWE C.	45	"	1 SINGER Medium	45	"
1 SINGER št. IV., takozvan Titania	55	gld. itd. itd.			

Sè spoštovanjem (359—3)

FRANC DETTER,
v Ljubljani, na mestnem trgu št. 168.